

Gemeenteraad Nieuwkoop

datum 31-3-2026
uw brief/kenmerk
zaaknummer 632036
behandeld door [REDACTED]
betreft Voortgang Soortenmanagementplan (SMP)
bijlage(n)

Beste raadsleden,

Op 19 september 2024 heeft u het [besluit](#) genomen om een Soortenmanagementplan (SMP) voor de gemeente Nieuwkoop op te stellen en hiervoor budget beschikbaar te stellen. Met deze raadsbrief informeren wij u over de voortgang van het SMP en de bijbehorende vergunningsaanvraag voor een gebiedsgerichte omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten op grond van de Wet natuurbescherming (inmiddels opgenomen in de Omgevingswet).

Een korte terugblik: het belang van een SMP

Een belangrijke reden voor het opstellen van een SMP is het beschermen van gebouw bewonende diersoorten, zoals vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen, bij de grootschalige isolatieopgave in de gebouwde omgeving.

Volgens de Wet natuurbescherming mogen gebouwen waarin mogelijk beschermde soorten verblijven niet zomaar worden geïsoleerd of onderhouden. Hiervoor kan een omgevingsvergunning nodig zijn. Eerst moet ecologisch onderzoek worden uitgevoerd om vast te stellen waar deze soorten voorkomen. Op basis daarvan kunnen passende tijdelijke en permanente mitigerende maatregelen worden getroffen, zoals het plaatsen van inbouwnestkasten. Hiermee worden de soorten beschermd en kan hun populatie behouden blijven of zelfs worden vergroot.

Met een SMP kan – onder voorwaarden – in één keer voor een groot gebied een vergunning voor flora- en fauna-activiteiten op grond van de Wet natuurbescherming worden verkregen. Deze vergunning zorgt ervoor dat aan de wettelijke verplichtingen wordt voldaan, zonder dat individuele gebouweigenaren zelf jaarrond ecologisch onderzoek hoeven uit te voeren. Dit voorkomt hoge kosten en langdurige vergunningstrajecten bij het uitvoeren van verschillende werkzaamheden, zoals na-isolatie en onderhoud. Zo wordt vertraging in de verduurzaming van de gebouwde omgeving voorkomen, terwijl tegelijkertijd de beschermde soorten behouden blijven.

De wettelijke publicaties vindt u op overheid.nl. Abonneer u via www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt.

Gemeente Nieuwkoop	Telefoon:	14 0172 (geen netnummer nodig)
Bezoekadres:	Postadres:	
Klant Contact Centrum, Teylersplein 1	Postbus 1	info@nieuwkoop.nl
2441 LE Nieuwveen	2460 AA Ter Aar	www.nieuwkoop.nl

Volg de gemeente op Facebook: <https://facebook.com/GemeenteNieuwkoop> of X: <https://x.com/gemnieuwkoop>

Start onderzoeken Aqua Terra Nova

Ecologisch bureau Aqua Terra Nova is sinds april 2025 gestart met de ecologische onderzoeken binnen het plangebied. De eerste resultaten bevestigen de bevindingen uit het verkennende onderzoek dat door Habitus is uitgevoerd ter voorbereiding op de aanbesteding van het SMP. Hieruit blijkt dat de gemeente Nieuwkoop beschikt over een rijke biodiversiteit aan beschermde gebouwbewonende soorten.

Op basis van deze onderzoeksresultaten wordt het SMP momenteel verder uitgewerkt. Daarbij wordt de interne gemeentelijke organisatie nadrukkelijk betrokken. In het SMP moet namelijk worden vastgelegd hoe de vergunninghouder - in dit geval de gemeente - ervoor zorgt dat de instandhouding van beschermde soorten minimaal behouden blijft en hoe kan worden gestuurd op een toekomstige groei van de populaties. Dit vraagt inzet en afstemming vanuit meerdere beleidsdomeinen.

Daarnaast hebben meerdere adviesgesprekken plaatsgevonden met de Omgevingsdienst Haaglanden, die namens de provincie Zuid-Holland optreedt als bevoegd gezag en beoordelaar van de vergunningsaanvraag. Deze afstemming is erop gericht om de beoordeling van de aanvraag straks zo soepel mogelijk te laten verlopen, doordat belangrijke aandachtspunten en knelpunten al vroegtijdig zijn besproken.

Het opstellen van een SMP is complex

Het opstellen van een SMP blijkt een ingewikkeld traject. Voor veel betrokken partijen – zoals provincies, omgevingsdiensten, ecologische bureaus en gemeenten – is dit een relatief nieuw proces, waarbij nog weinig kennis en ervaring beschikbaar is. Daarnaast wijzigen regels en beoordelingskaders regelmatig en bestaan er verschillen in inzichten tussen betrokken partijen. Ook zijn er onduidelijkheden over de uitvoering van ecologisch onderzoek en onzekerheden over de uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid van bepaalde keuzes.

Een recent voorbeeld hiervan is het besluit van de provincie Zuid-Holland om de werkwijze “Natuurvriendelijk Isoleren (NVI)” niet langer goed te keuren, terwijl andere provincies deze werkwijze wel toestaan. Dit heeft directe gevolgen voor de isolatieopgave. Voorlopig is alleen eDNA-onderzoek¹ toegestaan om vast te stellen of er geen beschermde soorten aanwezig zijn voordat werkzaamheden, zoals na-isolatie of onderhoud, mogen worden uitgevoerd. Maar ook over deze methode zijn de meningen verdeeld.

Verwachting vergunningsverlening in 2027

In het komende voorjaar worden de laatste ecologische onderzoeken uitgevoerd, waarmee het onderzoek voor het gehele plangebied wordt afgerond. Na verwerking van deze resultaten in het SMP is de planning om in het derde kwartaal van dit jaar de vergunningsaanvraag in te dienen. De verwachting is dat de gemeente in 2027 een gebiedsgerichte omgevingsvergunning ontvangt. Daarbij wordt opgemerkt dat de hierboven geschetste onzekerheden kunnen leiden tot vertraging in het proces.

Vanaf dat moment kunnen isolatie- en onderhoudswerkzaamheden binnen de aangewezen gebieden plaatsvinden zonder dat voor iedere werkzaamheid aan een gebouw binnen het plangebied afzonderlijk een individuele vergunning nodig is. Wel moeten de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de voorwaarden en werkwijzen uit het SMP. Hiermee blijven

¹ eDNA-onderzoek is een methode waarmee via DNA-sporen in stof, uitwerpselen of nestmateriaal in een gebouw kan worden vastgesteld of beschermde soorten zoals vleermuizen, gierzwaluwen of huismussen aanwezig zijn, zonder dat de dieren zelf worden verstoord. De kosten hiervoor bedragen gemiddeld €300-500, maar zijn sterk afhankelijk van de omvang van het onderzoek.

bescherming en verbetering van de soorten gewaarborgd en kan de verduurzaming van de gebouwde omgeving door blijven gaan.

Wat er op ons afkomt met een SMP

Momenteel wordt onderzocht wat de uitvoering van het SMP na vergunningsverlening vraagt van de gemeentelijke organisatie. De gebiedsgerichte vergunning en de uitvoering van het SMP voor een periode van vijf jaar (met een mogelijke verlenging van nog eens vijf jaar) brengen organisatorische en financiële consequenties met zich mee.

De verschillende omgevingsdiensten onderzoeken daarom of de administratieve uitvoering van het SMP bij hen kan worden ondergebracht. Voor de gemeente Nieuwkoop betreft dit de Omgevingsdienst West-Holland. Het gaat hierbij onder meer om het behandelen, afhandelen en coördineren van meldingen en aanvragen voor werkzaamheden door gebouweigenaren, de zogenoemde rol van SMP-coördinator. Dit blijkt op korte termijn echter niet haalbaar, waardoor de gemeente hier voorlopig zelf invulling aan moet geven.

Daarnaast bevat het SMP een monitoringsplan, waarmee wordt onderzocht of het gewenste resultaat wordt bereikt en waar bijsturing nodig is. Deze monitoring kan alleen worden uitgevoerd door ecologische bureaus, maatschappelijke organisaties zoals IVN of de Zoogdierenvereniging, of door geschoolde vrijwilligers. De coördinatie hiervan vraagt inzet vanuit de gemeentelijke organisatie.

Verder wordt vanuit het SMP verwacht dat de gemeente in haar beleid en projecten in de openbare ruimte compenserende en mitigerende maatregelen en zogenoemde “ecologische plussen” realiseert. Dit zijn verbetermaatregelen om ervoor te zorgen dat de populaties van de beschermde diersoorten minimaal in stand blijven. Deze inzet brengt, samen met de administratieve en monitoringsuitvoering, naar verwachting structurele kosten met zich mee.

In de tussentijd

Tot aan de vergunningsverlening informeren wij gebouweigenaren via verschillende communicatiekanalen over het volgen van de juiste procedures. Daarnaast bereiden wij zowel de gemeentelijke organisatie als gebouweigenaren voor op de verwachte vergunning in 2027 en de uitvoering van het bijbehorende SMP.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. In de periode rondom de vergunningsaanvraag komen wij bij u terug, tenzij zich tussentijds onverwachte ontwikkelingen voordoen.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

Robbert-Jan van Duijn
Burgemeester

Nicolette Caspers
Gemeentesecretaris